

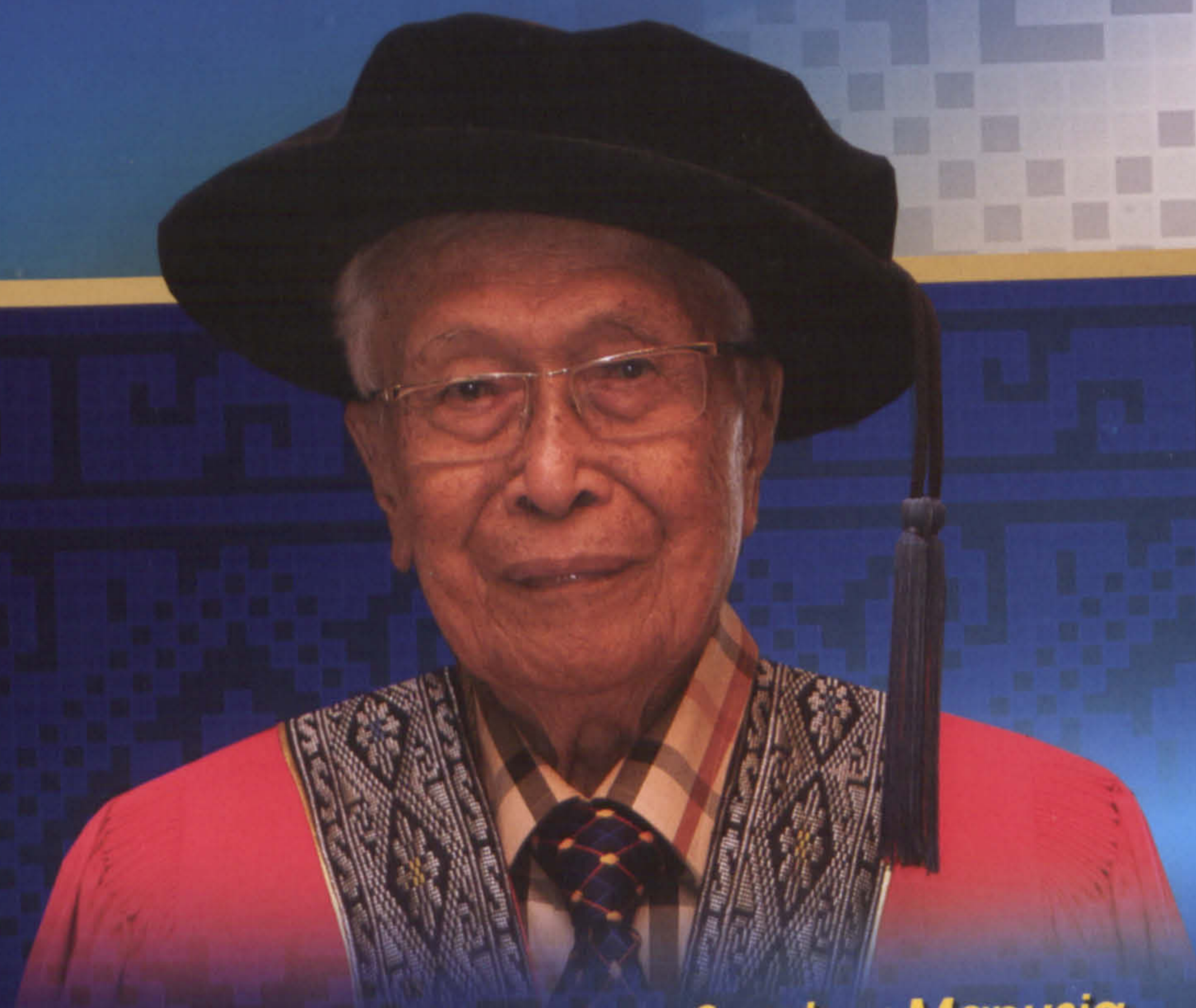
Penganugerahan

Ijazah Kehormat

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

Majlis Konvokesyen ke-18

1-3 November 2014 | DeTAR PUTRA

Doktor Pembangunan Sumber Manusia

kepada

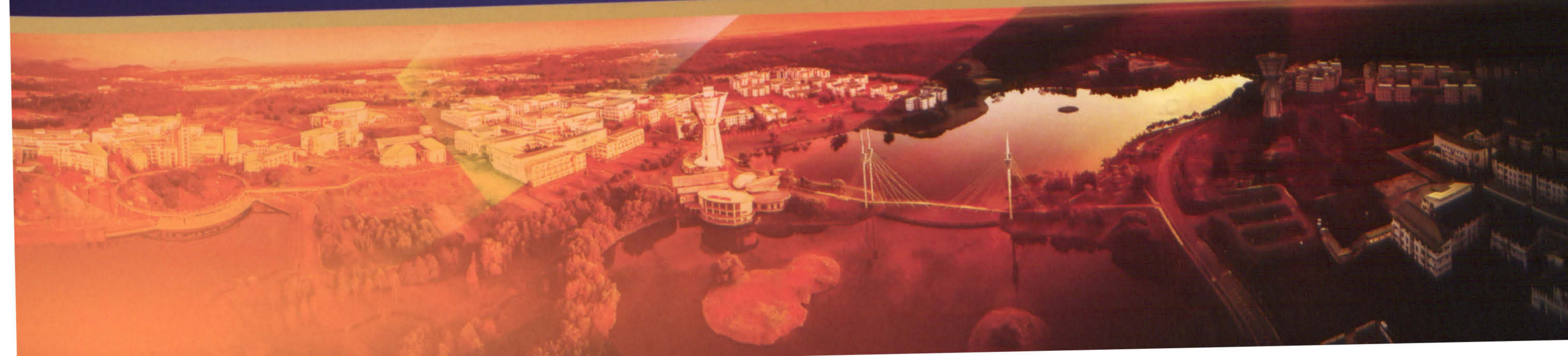
**Tun Datuk Patinggi
Abang Haji Muhammad Salahuddin**

Doktor Seni Gunaan Dan Kreatif

kepada

Hijjas Kasturi

Jiazah Kehormat

Doktor Pembangunan Sumber Manusia

YAB Tun Datuk Patinggi

ABANG HAJI MUHAMMAD SALAHUDDIN

Hati mesti baik dengan orang.
Kita tidak harus menyimpan perasaan
dendam, marah atau iri hati dengan
sesiapa.

Sejarah & Latar Belakang

Dilahirkan di sebuah rumah panjang Melanau di Kampung Nangka, di tebing Batang Igan, Sibuh, pada 27 Ogos 1921. Beliau merupakan anak kedua daripada lima orang adik-beradik dalam keluarga Abang Barieng bin Abang Anyut, Ketua Kaum Melanau yang tersohor di Bahagian Ketiga, Sibuh, dengan Dayang Temiyang binti Abang Mansor.

Yang Amat Berbahagia Tun Datuk Patinggi Abang Haji Muhammad Salahuddin pernah menjadi Tuan Yang Terutama (TYT) selama 17 tahun 3 bulan dari 1977 hingga 1981 sebagai TYT ke-3 dan 2001 hingga 2014 sebagai TYT ke-6.

Kesedaran ibubapanya tentang pentingnya pendidikan sangat tinggi telah memastikan Tun sentiasa memberi tumpuan terhadap pelajarannya sebagai persediaan untuk merebut peluang menjadi “kakitangan perintah” iaitu jawatan yang dipandang tinggi oleh masyarakat pada masa itu.

Pengorbanan ibubapa dan semangat kental Tun menempuhi alam persekolahan yang mencabar dan ketat disiplin, telah berjaya mengubah nasib anak kedua dari keluarga miskin ini.

Tun mendirikan rumahtangga dengan gadis dari Kampung Tanam, Dalat bernama Dayang Hajah Umi Khalsom. Perkongsian hidup mereka melahirkan sembilan orang anak.

Setelah pemergian isterinya Allahyarhamah Toh Puan Datuk Patinggi Dayang Hajah Umi Khalsom pada tahun 1995, Tun membuka babak baharu, apabila bernikah dengan Toh Puan Datuk Patinggi Hajah Norkiah pada tahun 1996. Mereka mengambil empat orang anak angkat yang terdiri daripada tiga orang putera dan seorang puteri.

Keluarga bahagia Tun Salahuddin dan Toh Puan sekarang mempunyai 13 orang anak serta 30 orang cucu dan cicit.

Melangkah untuk Memimpin Sarawak

Pembantu Kesihatan (1940 – 1947)

Dalam perkhidmatan awam, Tun pernah menjawat jawatan sebagai Pembantu Kesihatan di Sibu, satu jawatan yang dipegang Tun dari sebelum pendudukan Jepun pada 1941 hingga selepas Perang Dunia Kedua pada Oktober 1947.

Sebagai Pembantu Kesihatan, tugas utama Tun ialah membantu mencegah dan membanteras penyakit kolera dan malaria yang bermaharajalela di Sibu. Antara tugas Tun, semasa merebaknya wabak malaria di Matu, adalah untuk memberi ubat kuinin bagi mencegah meningkatnya korban penyakit tersebut.

Pada waktu lapang, Tun banyak meluangkan masa bersama orang kampung khususnya dengan acara bermukun dan dalam mana-mana majlis berbalas pantun Tun merupakan jaguh dalam berbalas pantun dengan mak gendang.

Ketua Kampung (1952)

Tun telah dilantik sebagai Ketua Kampung pada tahun 1952, ekoran kemangkatan ayahanda Tun. Ketika itu, jawatan Ketua Kampung adalah berdasarkan keturunan, daripada ayah kepada anak lelaki. Selaku Ketua Kampung, Tun mengamalkan dasar pintu terbuka. Tun sering memohon pihak Jabatan Penerangan mengadakan wayang pacak di kampung halaman sebagai saluran pengetahuan dan hiburan ahli masyarakat setempat.

Tun telah bergiat cergas membantu menubuh dan mengasaskan Barisan Pemuda Sarawak dan Parti Barisan Rakyat Jati Sarawak (BARJASA) yang dipimpin oleh Tuanku Haji Bujang, Abdul Rahman Ya'kup dan Abdul Taib Mahmud.

Semasa proses referendum Suruhanjaya Cobbold, Tun telah mewakili masyarakat Melanau, yang membincangkan pembentukan Malaysia pada tahun 1962 - 1963.

Menjelang pilihanraya umum negeri Sarawak pertama yang telah diadakan dari April hingga Julai 1963, Tun berhenti daripada perkhidmatan awam untuk menceburi bidang politik. Tun telah bertanding di bahagian Majlis Daerah Bandar Sibu sebagai calon Perikatan, dan berjaya memenangi kerusi tersebut. Kemenangan ini telah melonjakkan nama beliau dalam kalangan masyarakat di Sibu dan ia memberi peluang kepada Tun untuk memberi sumbangan dan buah fikiran kepada masyarakat, lebih-lebih lagi berkenaan isu yang berkaitan dengan penubuhan Malaysia.

Pengerusi Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Sarawak 1974 ke 1977

Tun telah dilantik sebagai Pengerusi Suruhanjaya Perkhidmatan Awam (SPA) pada tahun 1974. Beliau merupakan anak tempatan yang ketiga menerajui suruhanjaya tersebut dan anak Melanau pertama menjadi pengerusi. Perlantikan ini sesuatu yang tidak mengejutkan kerana bakat Tun sebagai seorang pemimpin amat menyerlah.

Antara tugasnya ialah bertanggungjawab menjalankan urusan berkaitan perlantikan, pengesahan, menempatkan penjawat awam dalam skim berpencen, kenaikan pangkat, pemindahan ke jawatan atau tempat lain serta menjalankan kawalan disiplin terhadap penjawat awam.

Tugas ini memerlukan seorang yang **berintegriti tinggi, berkredibiliti, sabar dan ramah dalam mengendalikan hal berkaitan penjawat awam.**

Tun telah menjalankan tugasnya dengan penuh dedikasi, disamping corak kepimpinan yang sangat disenangi oleh semua kakitangan SPA sehinggalah beliau terpaksa melepaskan jawatan sebagai Pengerusi SPA demi menyahut cabaran dan harapan yang lebih besar untuk menerajui Negeri Sarawak iaitu apabila dilantik sebagai Yang di-Pertua Negeri pada April 1977.

**MESYUARAT MAJLIS RAJA-RAJA
KE-218
KUCHING, SARAWAK**

28 - 30 JULAI 2009

BERSAMAAN 6 - 8 SYAABAN 1430H

Tuan Yang Terutama Yang Di-Pertua Negeri Sarawak (1977 - 1981 dan 2001- 2014)

Kemuncak karier Tun adalah apabila Tun dilantik sebagai Tuan Yang Terutama Yang Di-Pertua Negeri Sarawak yang ketiga pada 2 April 1977 hingga 1 April 1981 dan lantikan semula untuk kali kedua sebagai Tuan Yang Di-Pertua Negeri Sarawak Keenam pada 22 Februari 2001 hingga 28 Februari 2014.

Tun juga dilantik memangku Tuan Yang Terutama Yang Di-Pertua Negeri Sarawak pada tahun 2000.

Pengalaman sebagai ketua kampung, ahli majlis perbandaran, penjawat awam dan seterusnya pengerusi Suruhanjaya Perkhidmatan Awam seakan-akan sebagai persiapan awal melayakkan beliau menjadi Yang Di-Pertua Negeri.

Beliau dianugerahkan pingat tertinggi negara, Seri Maharaja Mangku Negara (SMN) yang membawa gelaran Tun oleh Seri Paduka Baginda Yang Di-Pertuan Agong Malaysia pada 7 Jun 1978.

Sebagai Yang Di-Pertua Negeri Sarawak, Tun turut dilantik menjadi Canselor Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS) dengan perkhidmatan yang gemilang sejak tahun 2002 hingga 28 Februari 2014. Menggunakan kapasiti Yang Di-Pertua Negeri Sarawak, Tun banyak menyeru rakyat supaya terus memberikan sokongan dan menunjukkan kesetiaan kepada kerajaan dalam pelaksanaan Rancangan Malaysia. Selama 17 tahun 3 bulan Tun telah mendokong amanah menabur bakti kepada Negeri Sarawak, dan Tun selayaknya bergelar **Bapa Perpaduan** bagi semua kaum Negeri Sarawak.

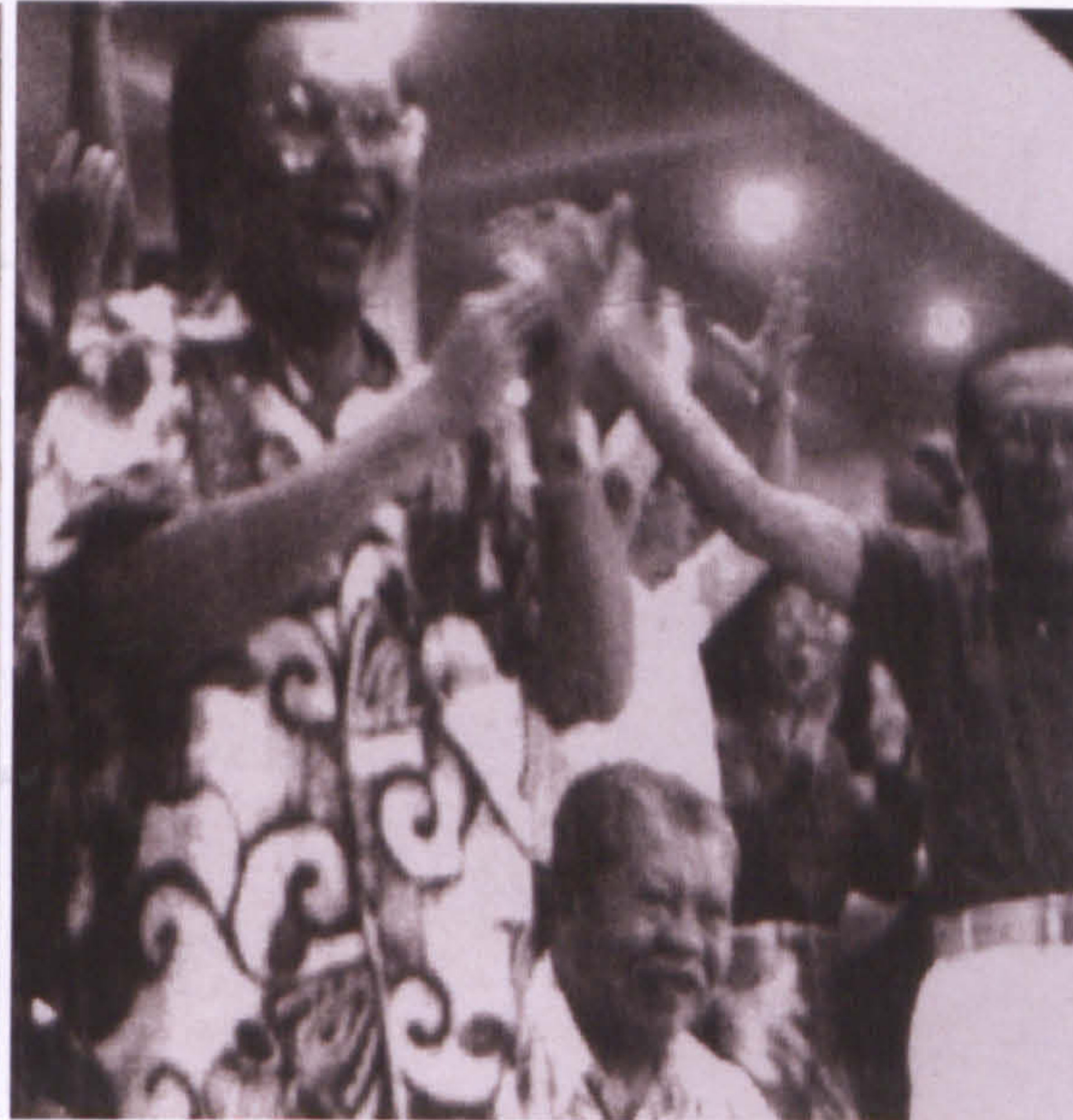

Dekat di Hati Masyarakat

Tun terkenal dengan sikap rendah dirinya dan menganggap semua warga negeri sebagai rakan dan harus dilayan samarata. Sikap ini jelas mencerminkan keperibadian kepimpinan yang utuh dan berjiwa rakyat.

Tun juga berusaha untuk menziarah rakan-rakan ketika hari keramaian tidak kira bangsa, agama dan tempat. Negeri Sarawak begitu berbangga mempunyai seorang pemimpin yang sentiasa dekat dengan rakyat dan mendampingi semua komuniti dengan penuh rasa hormat dan tidak berbelah bagi.

Tanpa mengira penat lelah dan sempadan tingkat komuniti diri, Tun akan cuba untuk singgah ke pekan-pekan kecil sepanjang perjalanan beliau ke tempat acara rasmi seperti sepanjang perjalanan ke Sri Aman untuk upacara perasmian Pesta Benak, beliau selalu singgah di pekan Lachau untuk merapati dan mendekati warga setempat untuk bertanya khabar.

Atas sebab inilah, beliau sentiasa dirasai kehadirannya di mata masyarakat yang menggambarkan sikap kepimpinannya yang suka turun padang. Tanpa rasa segan dan memikirkan martabatnya sebagai lambang ketua negeri Sarawak, Tun masih lagi cekal sebagai rakyat biasa.

Sejak mula perlantikkan pertama beliau sebagai Tuan Terutama Yang di-Pertua Negeri Sarawak, Tun melawat dan mendekati masyarakat tanpa kira tempat. Beliau begitu perihatin untuk memantau pembangunan dan masalah rakyat setempat. Keperluan semasa dan hakiki masyarakat sentiasa diambil berat oleh beliau.

Ketokohan Kepimpinan Negeri Sarawak

Ciri kepimpinan Tun menyerlah sejak mewarisi jawatan ketua kampung dari ayahandanya sehingga menjawat jawatan tertinggi Negeri Sarawak. Gaya kepimpinan yang diamalkan sekian lama adalah kepimpinan melalui teladan (**exemplary**), kepimpinan partisipatif, kepimpinan tinjau mesra (**management by walking around**) dan kepimpinan demokratik.

Sebagai pemimpin masyarakat, Tun mengamalkan prinsip aman damai, saling hormat menghormati, mengutamakan perpaduan; mengutamakan keharmonian dan kepimpinan yang berpegang kepada prinsip pintu terbuka, suka berkawan dengan sesiapa sahaja, tidak mengira bangsa, kedudukan atau agama. Tun memimpin masyarakat melalui teladan melalui sifat-sifat tersebut.

Berkawan biar seribu, bermusuh jangan sekali. Inilah sifat Tun dan inilah jati diri Tun.

Sebagai tanda penghargaan Universiti Malaysia Sarawak, sebuah pusat pengajian ilmunan Islam yang baharu sahaja dibina, di atas tapak seluas tujuh ekar, telah dinamakan sebagai **Pusat Islam Tun Abang Salahuddin (PITAS)** pada 11 Februari 2014. Pusat ini mempamerkan rekabentuk tersendiri. Ilham senibinanya dicetus oleh keindahan Masjid Al-Hambra di Grenanda, Sepanyol, dan beberapa lagi masjid ikonik di seluruh pelusuk dunia. Pusat ini memfokus kepada penjana ilmu pendidikan Islam, untuk membantu bakal sarjana dan cendekiawan setempat dan semasa untuk mendalami Islam sebagai agama sezaman.

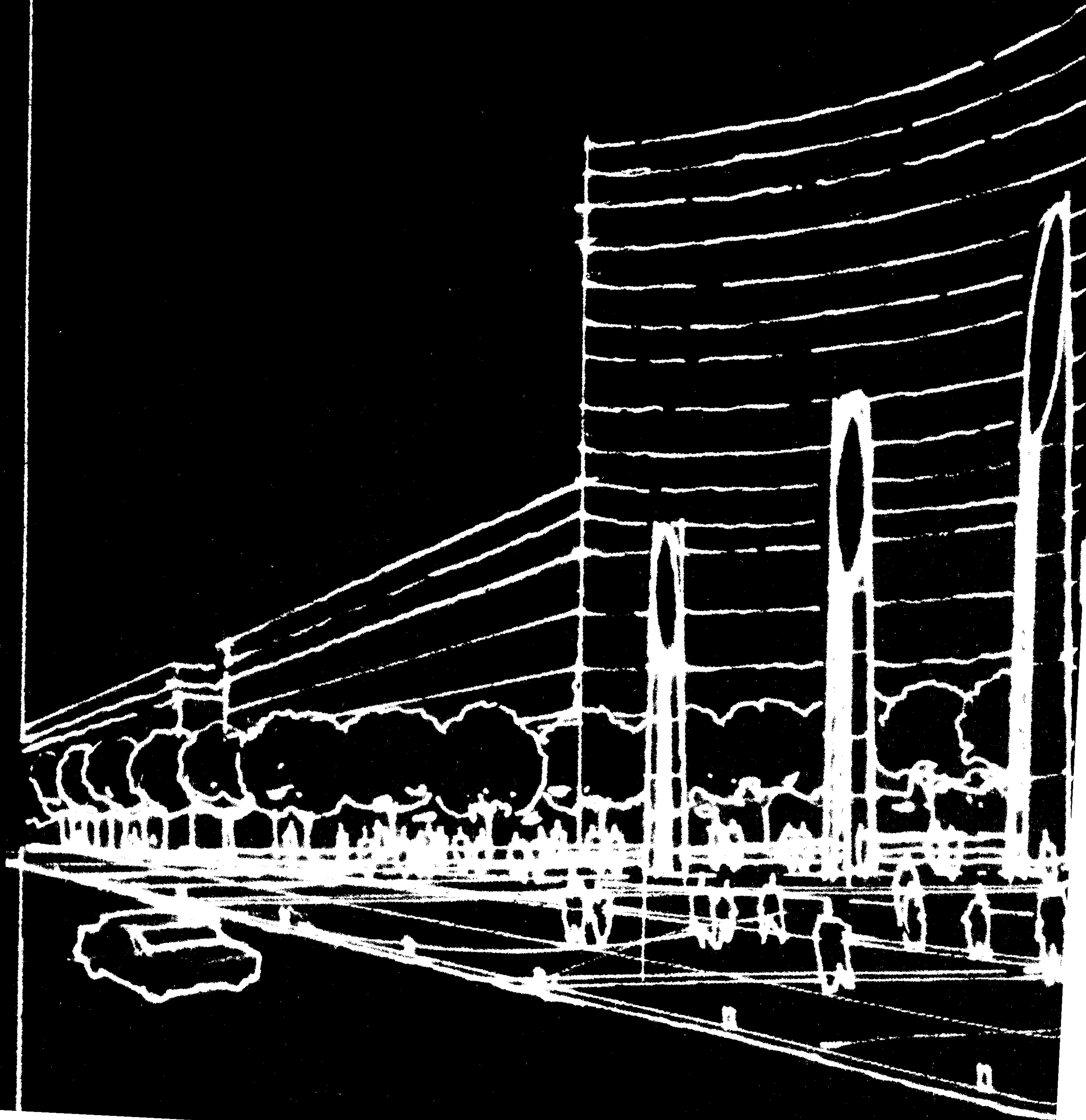

“

Abang Louis menjadi dresar,
Menjadi dresar di Daerah Matu;
Manisnya tidak dapat dikira,
Manis laksana si gula batu.

”

Jazrah Kehormat
Doktor Seni Gunaan dan Kreatif
HIJJAS KASTURI

LAKAR LAYAR
KECEMERLANGAN

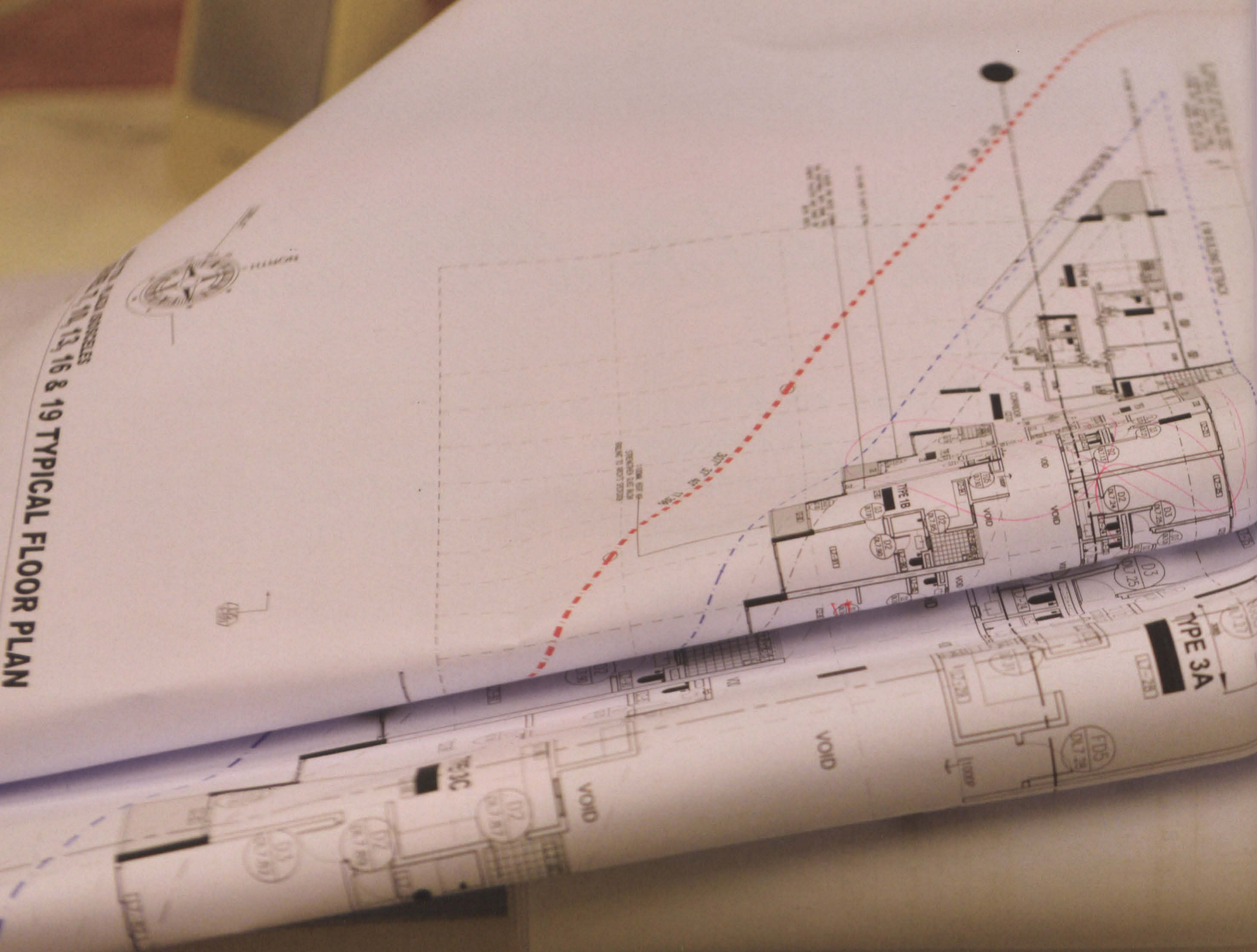
Sejarah & Latar Belakang

Hijjas bin Kasturi bergraduat dari University of Melbourne dengan ijazah Sarjana Muda Seni Bina pada tahun 1965, disusuli Diploma Pengurusan Bandar pada tahun 1966.

Anak keturunan Pahang kelahiran Singapura ini datang daripada keluarga yang berpaksikan seni. Ibunya mencanting batik manakala bapanya tukang rumah.

Beliau dianugerah Colombo Plan Scholarship pada tahun 1958 untuk menyambung pengajian beliau dalam bidang seni bina.

SECTION 101.13, 16 & 19 TYPICAL FLOOR PLAN

“

Jadi, nak jadi apa? Setahu saya, saya pandai melukis dan selalu mengikut bapa buat rumah, sebab itu saya memilih **seni bina**

”

Sekembalinya beliau ke Malaysia, beliau memainkan peranan penting dalam penubuhan program seni bina professional bertaraf sarjana muda pertama di Malaysia di Institut Teknologi Mara dengan penubuhan Sekolah Reka Bentuk dan Seni Bina pada tahun 1967.

Pada tahun 1969, beliau bersama empat orang arkitek lain menubuhkan agensi Arkitek Bersekutu, disusuli penubuhan firma sendiri - Hijjas Kasturi Associates Sdn (HKS) pada tahun 1977.

“

Kami sentiasa berusaha
untuk berada di persada
anjakan seni-bina, ilmu
pengetahuan dan teknologi
di Malaysia.

”

“

Proses pembelajaran
tidak akan berakhir.
Kita cuba untuk
mencari perspektif
yang baharu. Kita tidak
menuruti kelaziman.

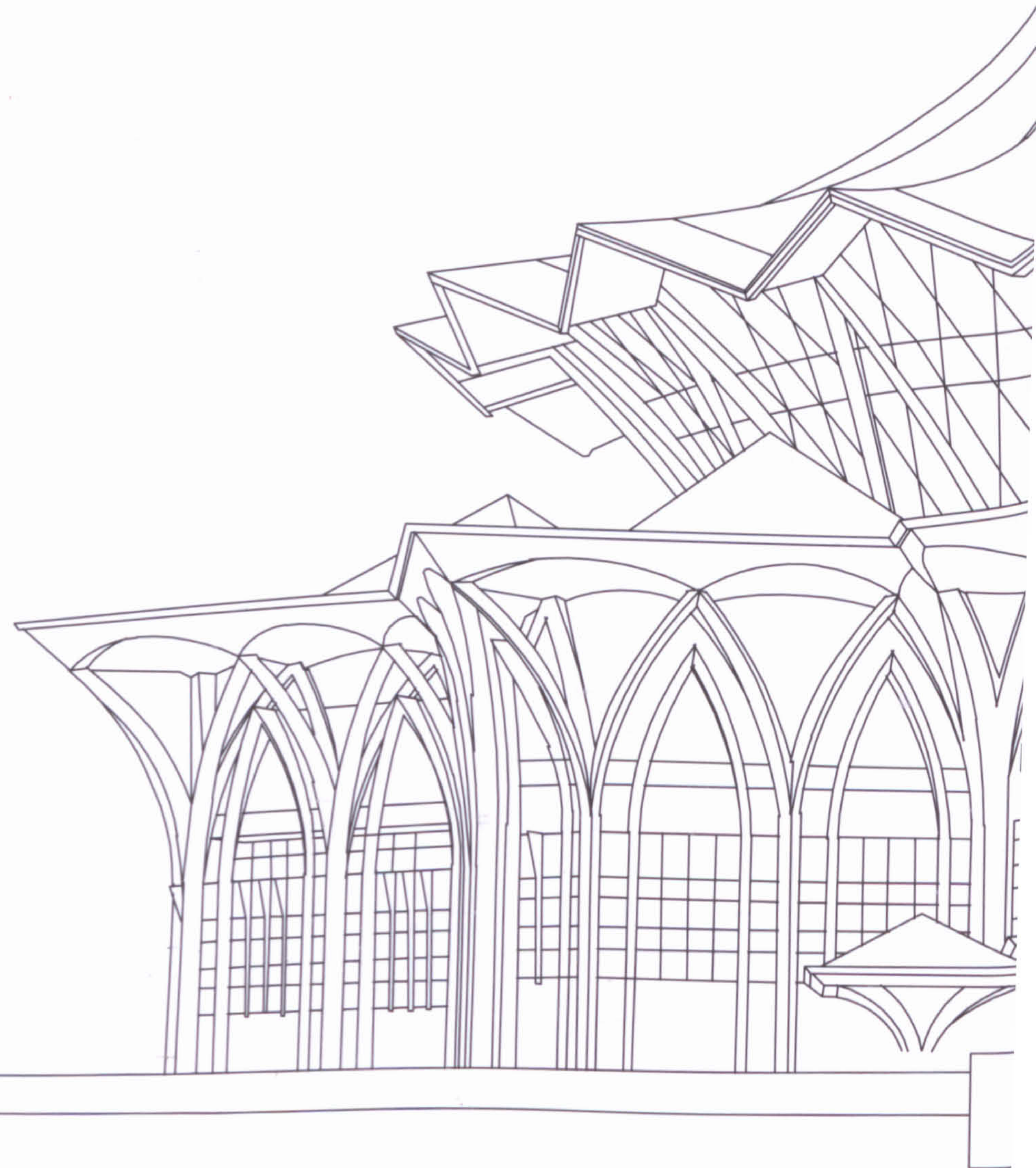
”

“

...saya cuba untuk
menghasilkan reka
bentuk bangunan yang
mempunyai kebudayaan
kita...ini adalah penting
kerana jika kita perlu
menyelitkan identiti yang
akan menggambarkan
budaya kita...jiwa kita
berbeza, masyarakat kita
berbeza...manefestasi
kita juga berbeza...
pandangan kita berkaitan
nilai estetika juga berbeza
oleh kerana itu kita perlu
menghasilkan sesuatu
yang berbeza

”

”

“

**Seni bina adalah ibu
kepada segala seni
kerana ianya boleh
dilihat dan dihayati
oleh masyarakat
secara visual**

”

“

**Kami tidak hanya memikirkan
tentang reka bentuk, malahan
lebih dari itu kita harus
memikirkan bagaimana
sesuatu reka bentuk itu
akan berfungsi, bagaimana
ianya dibina, adakah ianya
ekonomikal untuk dibina,
siapa yang akan menghuninya
dan adakah ianya akan
bertahan lama**

”

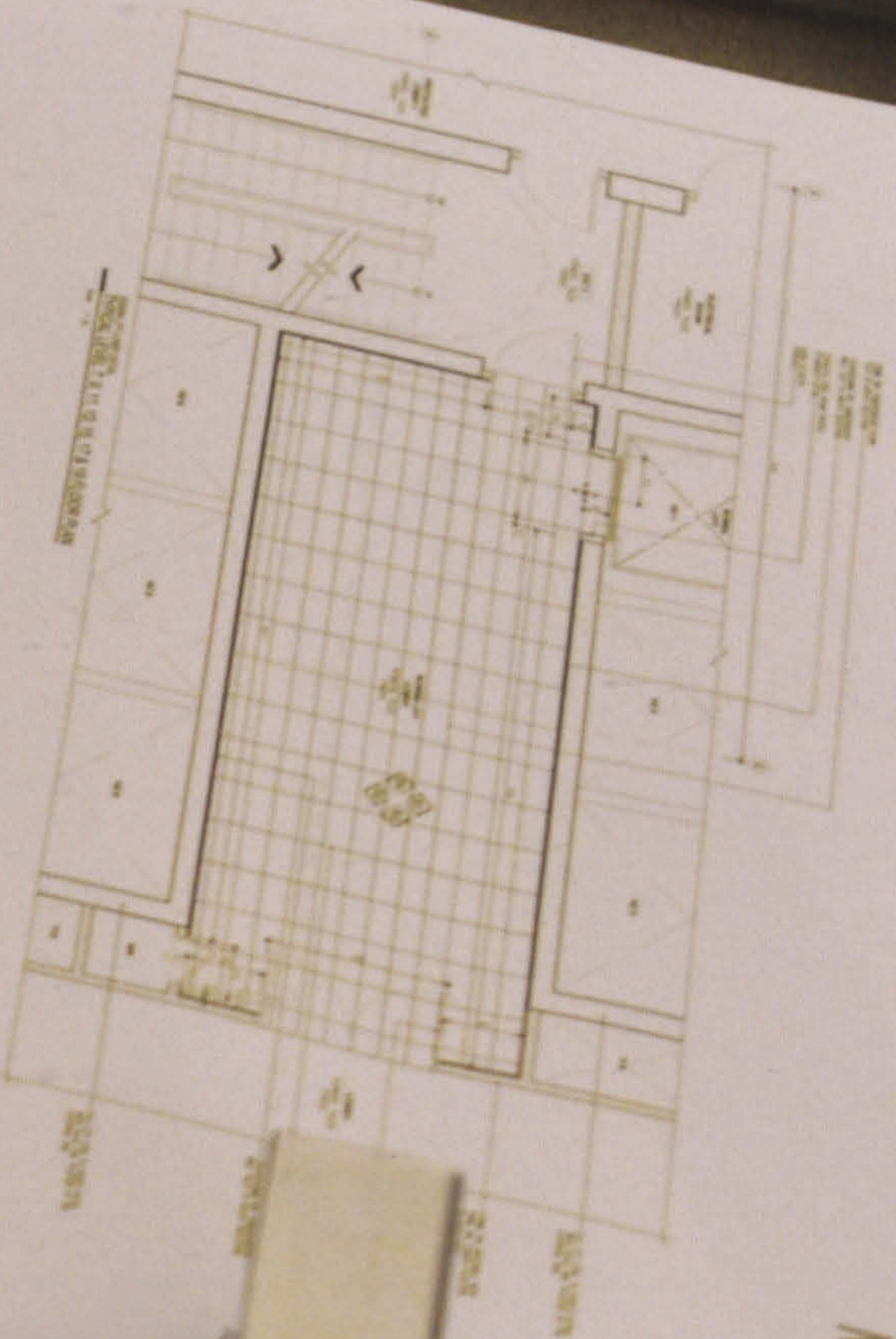

Sepanjang keterlibatan beliau di dalam dunia arkitek, beliau telah menghasilkan reka bentuk bangunan yang mempunyai ciri-ciri yang unik dengan mengabungkan idea budaya tempatan dengan teknik dan penggunaan bahan yang berbeza dari kelaziman yang diperkuatkan lagi dengan idea kontemporari.

Pendekatan beliau bukan sahaja menghasilkan bangunan dan reka bentuk yang unik malahan ianya akan sentiasa mengingatkan kita kepada keunikan dan kekayaan seni dan reka bentuk tempatan yang semakin dipinggirkan.

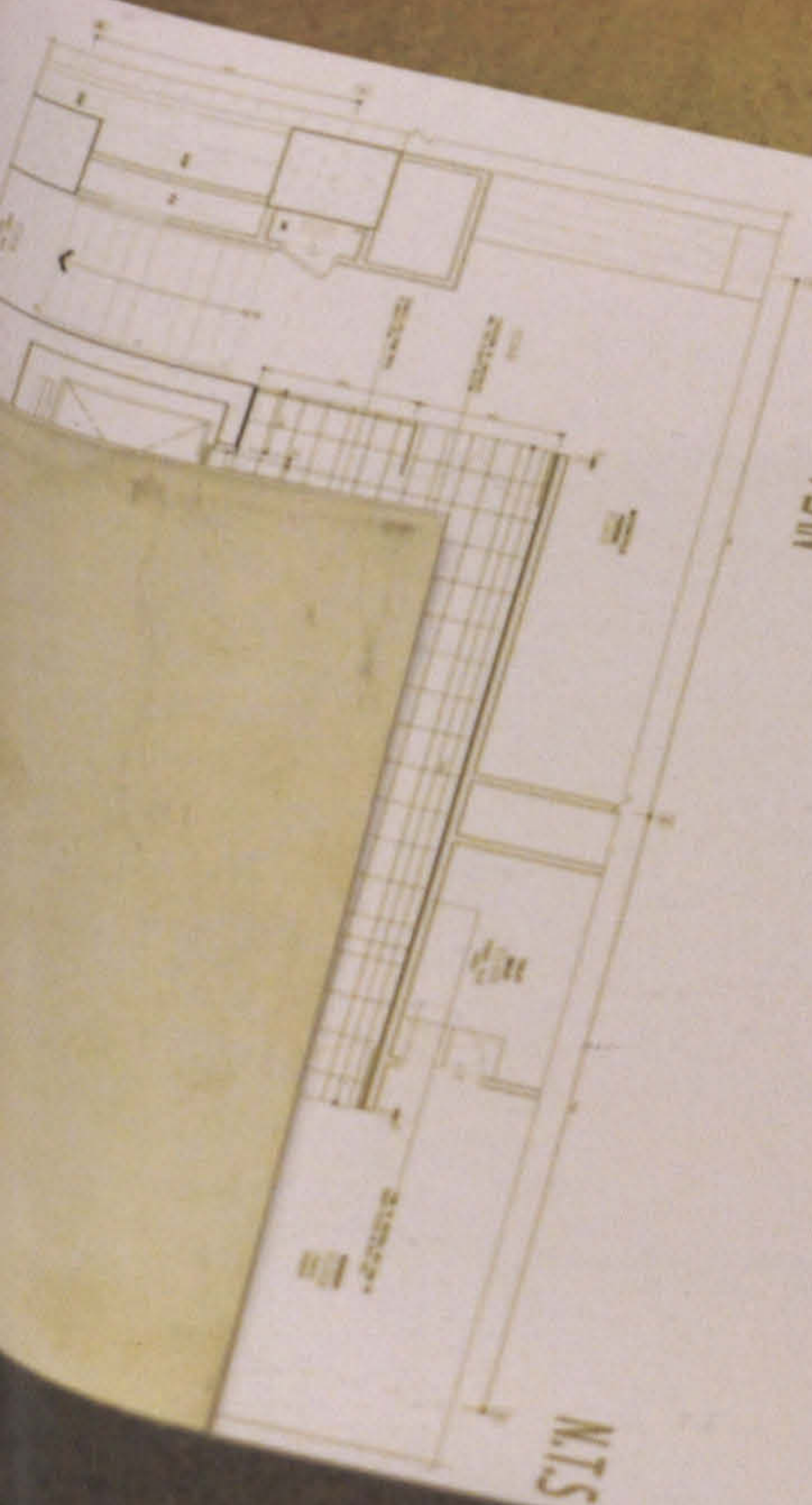
TYPICAL LIFT LOBBY PLAN

N.T.S.

SHUTTLE LIFT LOBBY PLAN

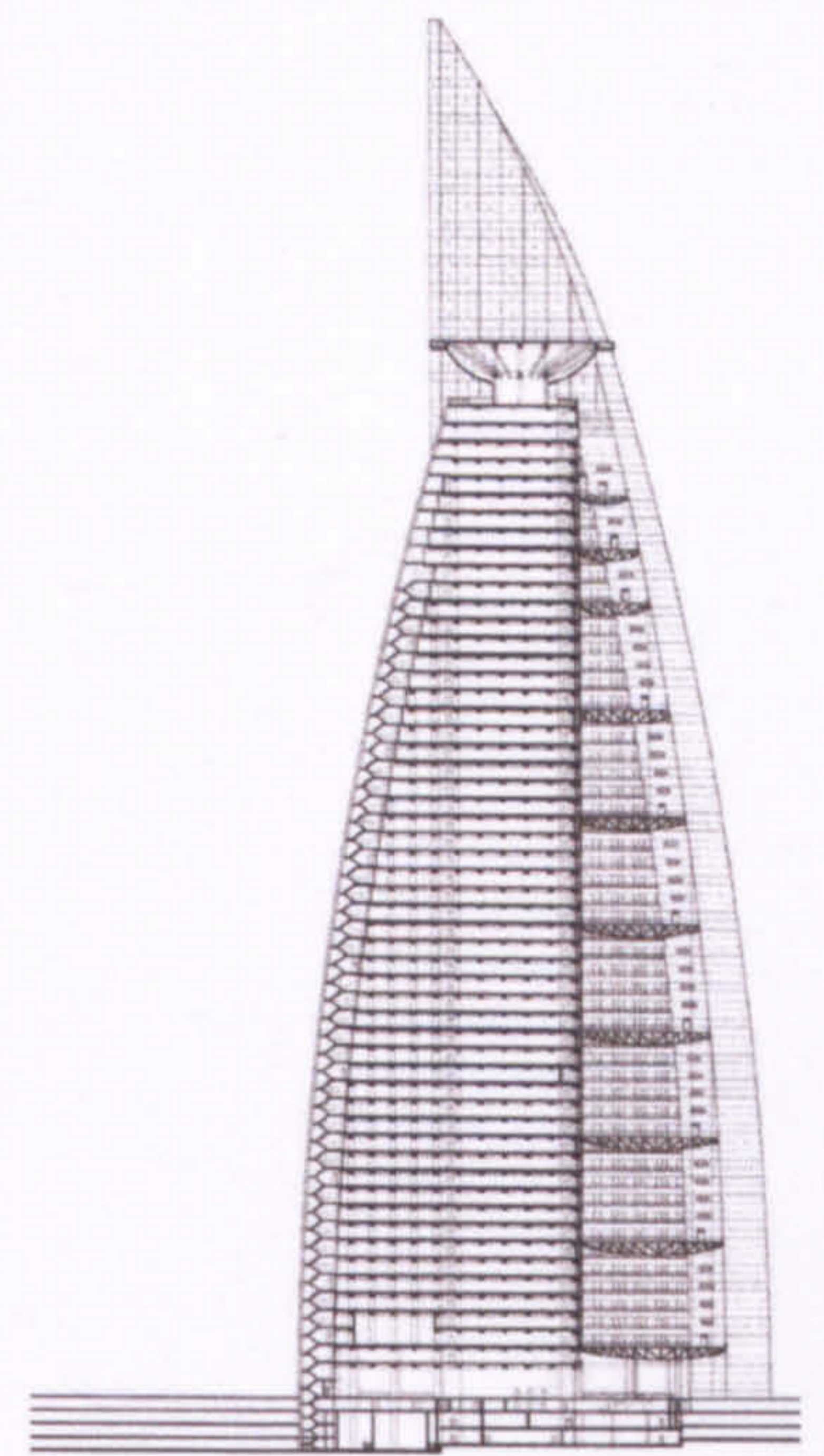
N.T.S.

“

**Sebagai seorang arkitek
saya ingin menyumbang
kepada kemajuan budaya
dan bangsa melalui
lanskap visual yang bersifat
Malaysia.**

”

0 10 20 30 40 m

East-west section.

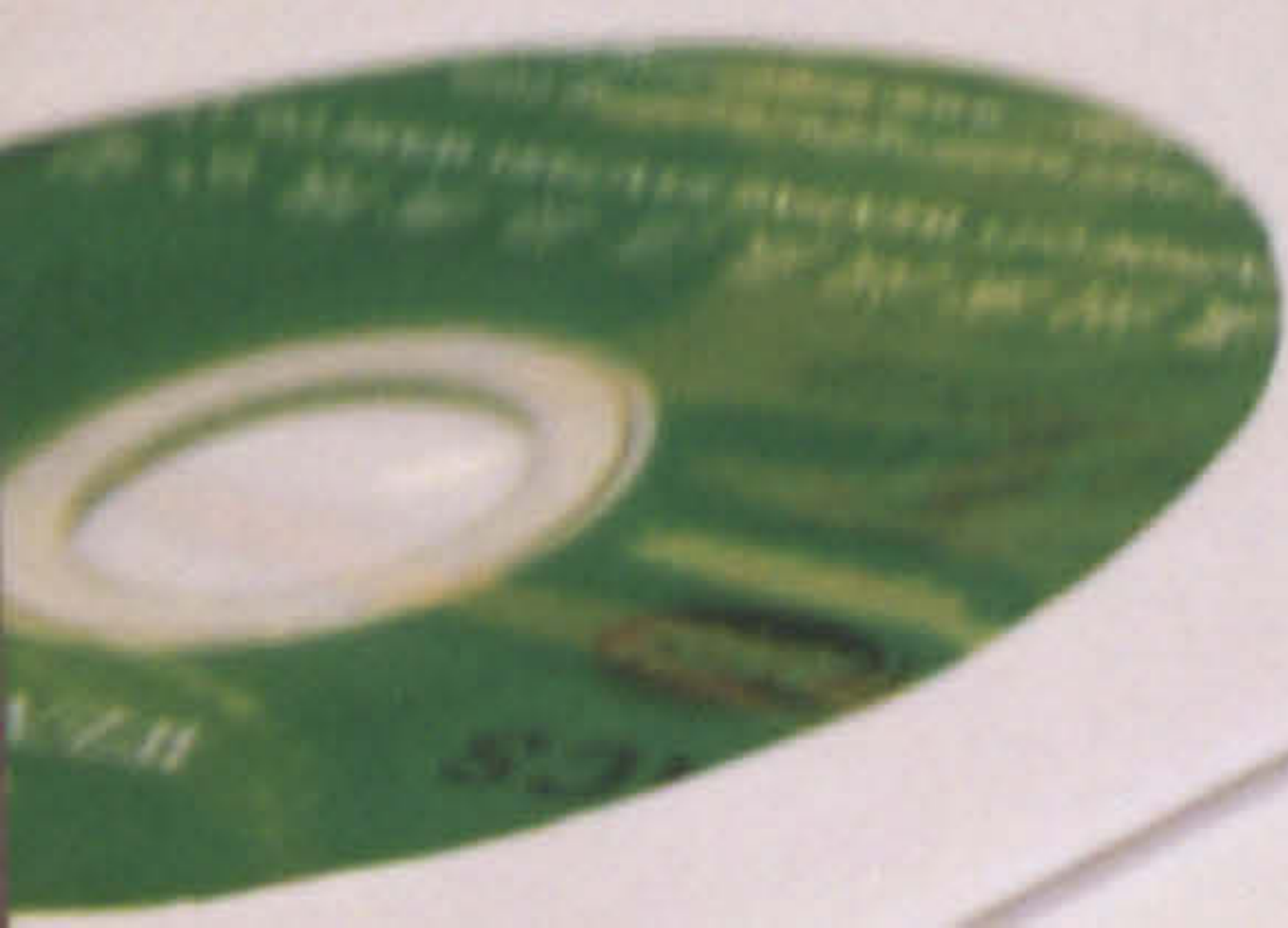
Pesanan Hijjas kepada arkitek muda, **“Tidak ada jalan singkat dalam mencapai kejayaan dalam bidang ini. Ia adalah satu proses pembelajaran yang berterusan dan ia hanya dapat dibentuk melalui pandangan terhadap nilai-nilai, disiplin dan etika professional yang kuat.”**

UNIVERSITY
KAS

UNIVE
TEKN
MARA

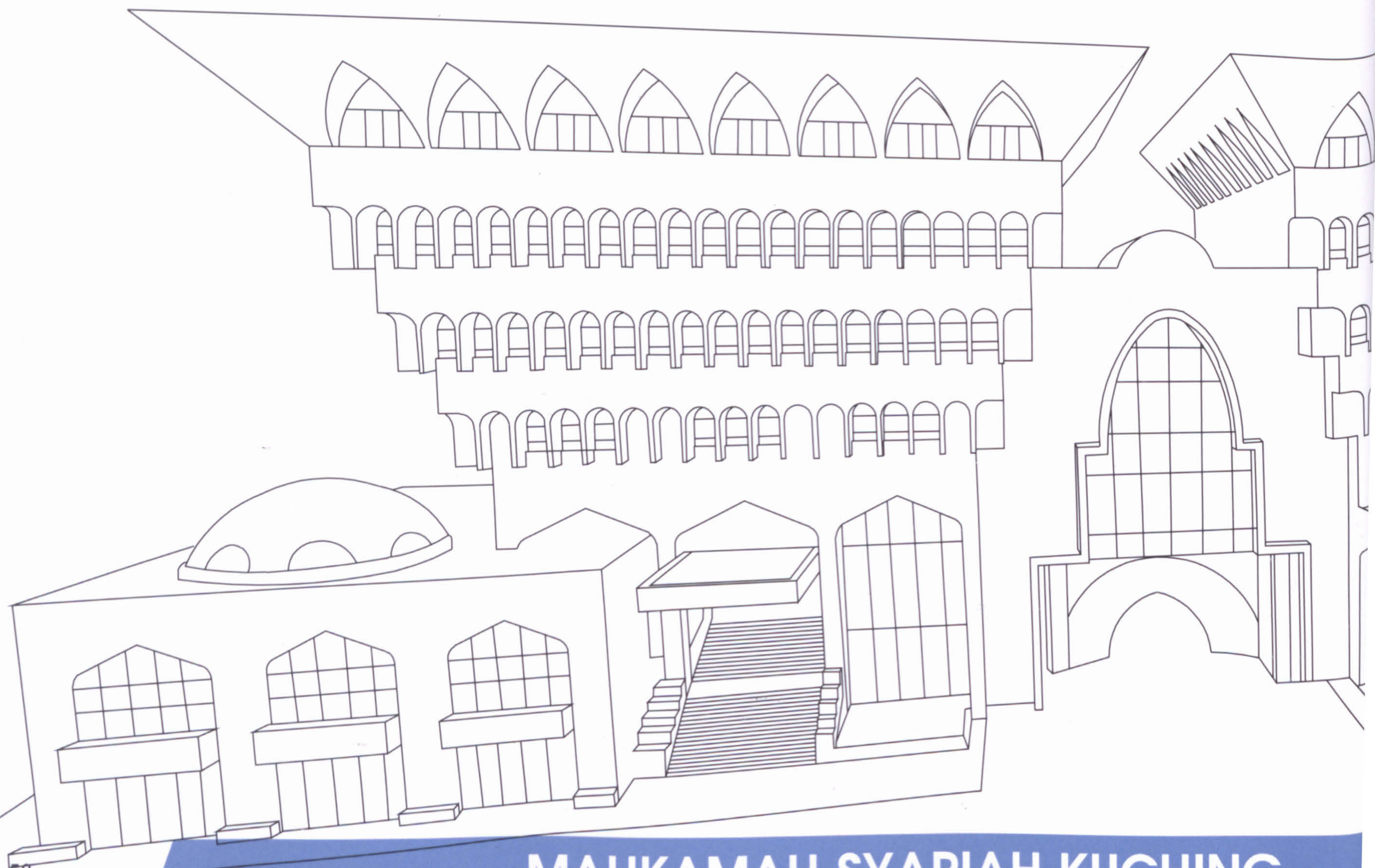
Selain dari dikenali dengan reka bentuk bangunan yang unik dan ikonik, beliau juga merupakan pendokong aktiviti seni tampak yang dikenali di Malaysia. Sumbangan beliau ini diterjemahkan melalui galeri persendirian beliau yang dikenali sebagai **Rimbun Dahan**.

Aspirasi kreatif beliau didalam menggabungkan inspirasi tradisional bersama seni kontemporari diterjemahkan sebaiknya melalui Rimbun Dahan yang bukan hanya sekadar galeri untuk menikmati karya tetapi turut menjadi pusat perkembangan seni yang meliputi seni visual, koreografi serta menjadi tempat berhimpun seniman dari pelbagai disiplin dan cabang kesenian lain yang menjadi residensi artis di Rimbun Dahan.

INSPI
URPI

@rchisa

Sentuhan Hijas Kasturi kepada kraf seni binaan tiada tolok bandingnya di persada negara. Antara ciptaan beliau di Bumi Kenyalang termasuk: Stadium Sarawak, Pusat Sivik Kuching, Dewan Bandaraya Kuching Selatan dan Dewan Undangan Negeri Sarawak. Konsep seni-bina yang berpaksikan bentuk-bentuk asli masyarakat Malaysia amat terserlah apabila dilatarbelakangkan suasana berbilang kaum Sarawak.

DEWAN SUARAH

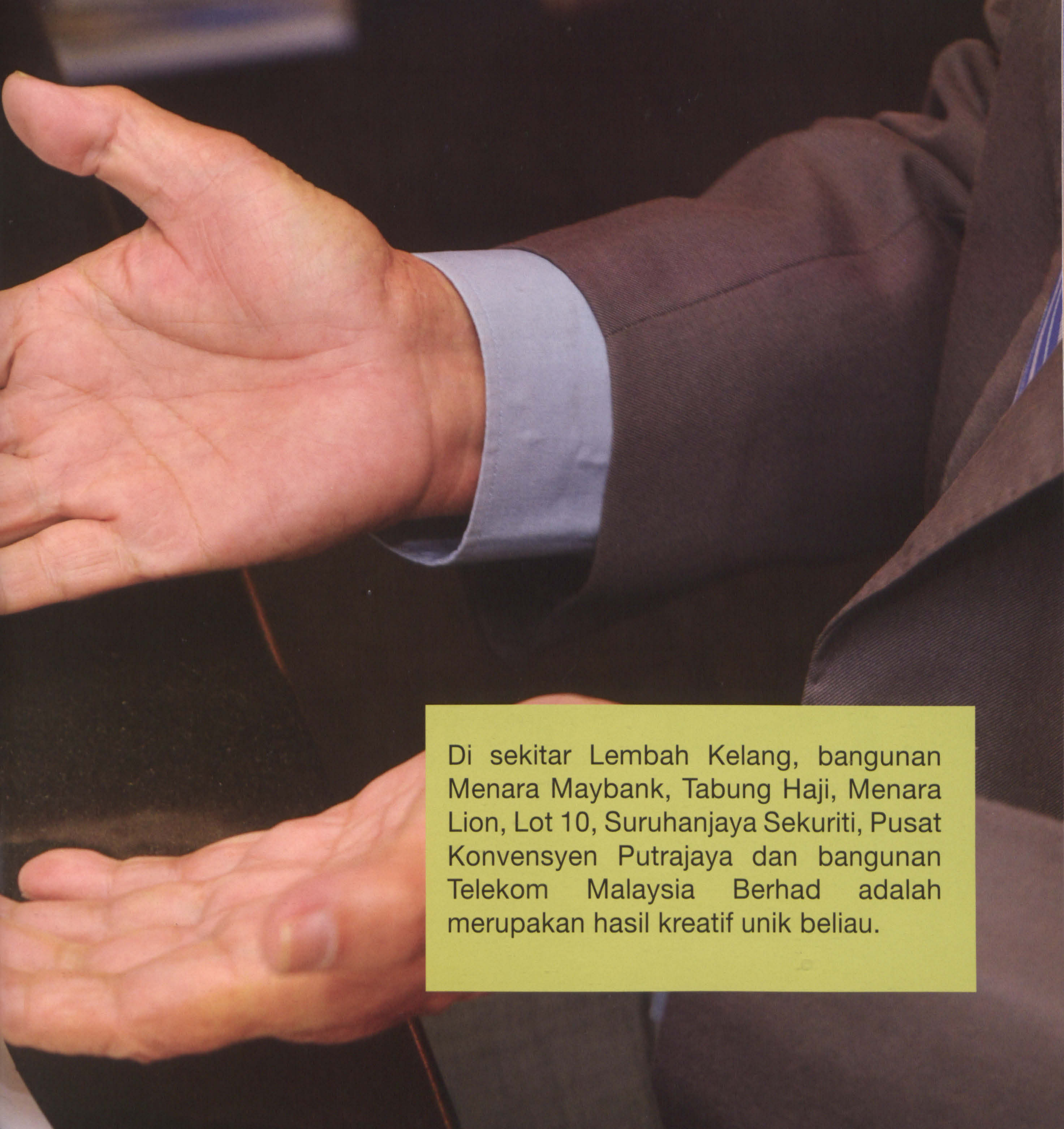
DEWAN BANDARAYA KUCHING SELATAN
KUCHING SOUTH CITY HALL

PT 18835
852m² (3.6852ha)

PARA
TARIK
JAM :

Di sekitar Lembah Kelang, bangunan Menara Maybank, Tabung Haji, Menara Lion, Lot 10, Suruhanjaya Sekuriti, Pusat Konvensyen Putrajaya dan bangunan Telekom Malaysia Berhad adalah merupakan hasil kreatif unik beliau.

Keunikan hasil ciptaan seni-bina beliau mendapat perhatian daripada mata dunia sehinggalah beliau dianugerahkan **Anugerah ASEAN (1990), 12th Tokyo Creation Award 1998, PAM Excellence Award (2000) dan PAM Gold Medal (2001)**. Disamping pengiktirafan lain dari institusi pengajian awam seperti Ijazah Doktor Kehormat dari Universiti Malaya dan sebagainya.

Pengiktirafan terkini yang diterima oleh beliau meliputi Alumni Fellow Award dari Universiti Adelaide, Australia yang dianugerahkan kepada beliau pada 10 September 2014.

Dalam apa bidang pun baik pemuzik, pelakon, atlit kita **mesti berusaha untuk menjadi cemerlang** dan selepas itu kejayaan dan wang akan menyusul kemudian dengan sendirinya.

Sidang Editorial

Penasihat

Prof. Dato' Dr Mohamad Kadim Suaidi

Ketua Editor

Prof Madya Dr Fitri Suraya Mohamad

Teks

Prof Madya Dr Hasnizam Abdul Wahid
Prof Madya Zulkarnain Zainal Abidin
Prof Madya Dr Shahren Ahmad Zaidi Adruce
Prof Madya Dr Hasbee Usop
Dr Jeniri Amir
Dr Philip Nuli Anding
Dr Surena Sabil
Dr Siti Mariam Abdullah
Dr Zulmahari Hj Marawi
Dr Zaimuariffudin Shukri Nordin
Tuan Haji Suib Maknun
Lt Kol (B) Wan Hossein Tuanku Hj Gunong
Anuar Ayob
Maclean Patrick Sibat
Hasrunnaim Hassan
Mohamad Suffian
Aslina Jainal

Abg Izhar Abg Ahmad
Ahmad Yazid Khan
Iswandy Jamaludin
Siti Hawa Sulaiman
Dyg Nazrini Abg Ashari
Sabrina Sabri
Abg Ekhsan Abg Othman

Rekaletak

Salmiah Abdul Hamid
Dayanie Hashim
Auzani Zeda Mohamed Kassim
Haidher bin Ahmad

Fotografi

Azlandy bin Mohammad Ali Tuah
Prof Madya Zulkalnain B. Zainal Abidin

Sekalung Penghargaan

YAB Toh Puan Datuk Patinggi Hajah Norkiah

Hijjas Kasturi Berhad

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

94300 Kota Samarahan Sarawak Malaysia

Tel : 60 82 581000 Fax : 60 82 665088

www.unimas.my

www.unimas.my